

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztői felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLÉ.

Alapította:

DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HETVEN:
Félévre 10 K — f. | Egy hóra 1 K 50

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VÉGE:
Félévre 14 K — f. | Egy hóra 2 K

Újabb repülőtámadás London ellen

Rotterdam. Német repülők tegnap újból megtámadták Londont. Az eddigi jelentések szerint 11 ember meghalt, 26 megsebesült. Az anyagi kár nem nagy. Az angol admirális szerint egy német repülőgépet lelőttek.

Hatvanezer katona tartja fenn a rendet Péterváron

Stockholm. A Noveje Vremja jelenti: Dünaburgból hatvanezer fnyi gyalogos, lovas és tüzérség érkezett Pétervárra a rend fentartására.

A császár tanácskozása német politikusokkal

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Helfferich államtitkárnál pártvezérek, miniszterek, a szövetség-tanács megbízottai, a birodalmi gyűlés elnöksége és Michaelis kancellár megbeszélést folytattak. A tanácskozáson a császár is feszlelenül résztvett.

Előnyomulásunk Galiciában

Bécs. A szövetséges csapatok Tarnepoltól keletrehevább előnyomultak, megszállták Podhajcét.

A dembeggházai kastély vendégei.

Rokkantak Lonovics bárónénál.

Budapest felé haladt a vonat. Törve minden falke és folyásó. A kocsai tetején szabados katonák. Benna még csendesség, az utasok nem melegedtek még fel egymással, senki sem beszél, mindenki újságot olvas. Az időtöltésnek ezt az áldásos nemét csupán egy helyke bajszu fiatal ember kerálte. Ő egyszerűen maga elé nézett s önkben szorongatta egész pedgyászát, egy gondosan összelötölt papir csomagot.

Az újságíró szemét nem kerálte el e csendesség s azonnal végig mértem visávirat azzal a kutató gondolatokkal, vajjon ki vagy, vajjon mihez utazol? Egy tekintettel végigfutva utitársomon a következő percben már ajkomon volt a kérdés:!

— Melyik ütközetet szenvedte végig?

— Ivangorodot, 1914. novemberében vált a válasz.

És a folytatolag feltett kérdéscimre a félkékben lévő megdöbbenő részvételétől kísérvé mesélte el aztán Mahlbauer Gyula rokkant gyalogos hogy 1914. novemberében Ivangorodnál comblovást kapott és eszméletét veszítve feküdt négy és fél napig a hóval borított csatatéren. Közben közben magához tért és

elhaltó hangon szanitécekért kiáltott, de senki sem volt a közelben, míg végre az őőőők uspon kórházba kerált. Ekkor azonban már lefagyóit mindkét lába s kezéről a két nagy ujját kivéve minden ujjja.

Elfacsarodott a szívem, a hogy szavait kísérvé végig mutatott (csenka két lábán, melyek a comból vannak levágva és két kezére, melyen összes ujjainak csak a legalsó fél izületei vannak meg. Ily nyemerék lett 28 éves korára Mahlbauer Gyula, a győri gyalogezred infanteristája, aki mielőtt kiáltott a háboru, mint boldog vőlegény rakta az épületfalakat Bécs építkezésénél s aki már az esküvője napját is kiáltta, hogy fenéig kritse az élet örömeit.

A menyasszony azóta vissza küldte neki a gyűrűt s mint véglegesen elbecsült rokkant évi 340 korona állami nyugdíjat élvez.

Beszéde élénk, közvetlen, minden fájdalom nélkül volt s meit láttam, hogy nincs terhére a faggatás, kérdést kérdés után tettem fel neki s ő azokra szépen válaszolva a következőket mondotta el:

— Örök az életnek! Megelégedett s a viszonyokhoz mérten boldog vagyok. — A landó vendége vagyok egy hasonlóan rokkant társammal Piel János közlegényel, a ki szobafestő volt s aki most 23 éves korában szintén évi 340 korona állami nyugdíja élvez báró Lonovics Capulónénak, kiknek dembeggházai birtokán élünk mind a kettem teljesen ingyen s akiknek jóvol-

tábel még ruhákat is kapunk, úgy hogy nyújtó díjamat teljesen szórakozásomra fordíthatom.

— A kegyelmes asszony végtelen jósága felelteti minden áltál szenvedéseinket. Van a régi házban nagyon szép szobák, a kegyelmes asszony olvasni, irai tanít bennünket, majd a beszélgetések után eldominéz, elszakunk voltunk, ugyszólván anyagi gondossággal vigyázunk.

A múltkorában az ő közbenjárására gyógykezelt Budapesti Herzl tanár ur, s most is az ő javaslatára megyek Pétre, hogy lefagyott lábaim esenkiáját újból operáltassam, mert mindég fáznak és gyöcsöcsnek. Rosszul vágják le őket, rajta hagyták fagyott részt s most azokat levették.

Oly lelki nyugalommal mentem ezeket a szavakat, mintha kirándulásra ment volna valahová a jászmezőbe. A beszélgetés kissé elcsendesült megilletődtem én annak a szenvedésnek elképzelésétől, amin ez a szegény ember átment és még át fog menni. A míg én izgattam lettem, át és átfutotta lelkemet a soros felelteti részvét, ő szépen kinézett az ablakon, majd elkezdett énekelni halkán, később hangosabban, mintha az é et csak örömet hordott volna elé, mintha nem ismert volna sehasem azt, hogy mi a szenvedés.

A haróter egész daloskönyvét végig énekelte a rekkant vilós s emia nem egyszer elcsodálkozva meselye, tunk főbbi utitársai, azoké, amik elrebbentek ajtáról s amelyek a csataeszek harcainak lelkivilágát tákróztották vissza. A dalló fűt ezé követte, majd újból beszélgetés.

— Hámasodni készül. A polika nem érdeklő. Ha kap választójeget örülni fog neki de azt sem bánja, ha nem kap. A megbakott kormányának az volt a büne szerinte, hogy drágább lett alatta a kenyér,

miat volt az előtte való alatt. Ezért lesz jó a választójeget hogy a kenyér drágulását meg akadályozzák. Aztán beszélt a málabakról és megmutatta egy újsg kivágott cikkét, melyet tárcájában őriz s amelyben egy rekkant katonának az esküvőjéről, arról az esküvőről ír az esti lap, a melyen az áldást Prohászka Ottokár püspök adta az ifjú párra.

Minden oly meggyőzően, oly érthetően világított bele annak a szegény embernek a lelkébe, aki azóta már minden bizonynyal ott fekszik újból a Szent István kórház műs asztalán, hogy Herzl, vagy Dallinger véglegesen megzababadtis el-fagyott lábászárainak utolsó pő gyógyítót is, s aki a mérhetetlen szenvedések dacára is boldogan vágyódik vissza az életbe, a dombegynázai pompás otthonba, ahol a kegyelmes asszony deminóra várja,

—3.—V.

Tisztelgések az új főispán előtt

Makó város képviselőtestülete vasárnap délelőtt tisztelg

Megirtuk, hogy Juth János dr. főispán Annapien beiktatása után délelőtt lesz. A beiktatás után fogadják a főispán a tisztelgő küldöttségeket. A tisztelgő küldöttségeket a képviselőtestület elnöként Fűek András dr. volt főispán titkár, aki az új főispán titkár megérkezéséig még ellátja a főispán titkár teendőit.

Makó város képviselőtestületének küldöttségét Juth János dr. főispán vasárnap délelőtt 11 órákor fogja fogadni. Makó város küldöttségét Petrovics György dr. fogja a főispán elé vezetni.

A polgármester helyettese szintén is közli a képviselőtestület tagjait, hogy a városi esküvőben már vasárnap délelőtt fél 11 órákor gyűlések lesznek, hogy emann együttesen s mielő nagyobb szám-ban vonuljanak a főispán elé.

Kiadó föld.

Festő házmesternek 12 hold szőlő föld kiadó minőségű és 11 hold legelő tanyapárlatokkal együtt 2 évre buza vagy hagyma alá kiadó. Értekezhetni lehet:

Gera Antal

Hódorvári-utca 24 szám alatt.

Piébánosok mozgalmá fizetés javításért

A csanádi egyházmegyében kezdődött a drágaság elleni mozgalom

A csanádi római katolikus egyházmegye kebelében rendkívül érdekes, a háborús gazdasági viszonyokra ésszerűség mozgalmat indítottak meg a piébánosok. Ak először az a öfő, hogy az állam a természetbeni járandóságokat ne válthassa meg, hanem tényleges természetben adja ki.

Természetbeni járandóság alatt tőrték, husát, bort és egyéb terményeket értettek. A kincstár, a mely több ezer piébánosnak kegyura, seholsem szolgáltatja ki természetben ezeket a járandóságokat, hanem évtizedekkel ezelőt megállapodott a piébánosokkal, hogy a természetbeni járandóságok pénzösszegekben váltja meg. Értisédekkel ezelőt a piébánosok igen alacsony megváltási összeget fogadtak el az államtól. Például egy liter bor megváltási összege ma is tíszhat fillér, egy méterméter borzó nyele korona, egy sí tőrték husz korona. Abban az időben, mikor ez a megállapodás létezett, a váltás és kőszektatásügyi minisztérium és a piébánosok között ez tekintélyes összegnek volt mondható és a piébánosok erősen megfogadták el az állam ajándékát mert hiszen ők egy szű tudták volna elfogyni azt a sok természetbeni adományt, amit az állam természetbeni járandóság ellen kőszek volna nekik fűetel és így a járandóságot megváltó pénzösszeg tekintélyes része megmaradt nekik.

A piébánosok a háború alatt évről évre kőszekelőbbül érezték a drágaság súlyát és úgy kőszekeltek, hogy a kincstár által fűetelt, természetbeni adományokat megváltó összeg egyáltalán nem fedeti azükösztelüket.

Legelőször a csanádi egyházmegye kebelében indítottak mozgalmat oly irányban, hogy a kincstár eddigi gyakorlatát el kell törölni. A csanádi egyházmegye legtekintélyesebb és legidősebb piébánosai gyűlése hivták össze mindama piébánosokat, a kiknek a kincstár a kegyura. Ezen a gyűlésen elhatározták, hogy nyomatékosan követelik a kincstártól a természetbeni járandóságok kiutalását úgy a háború alatt, mint a háború után. Memorandumot intéztek a kultuszminiszterhez és kifejtették emann felirataiban kívánalmak jogos indokait. A csanádi egyházmegyei piébánosok mozgalmát az ország összes kincstári kegyuri piébánosainak akélfja követte, és több mint kétezer piébános együttes fellépése kőszekelőbb meglopotást

okozott a kultuszminiszteriumban. Ma a kőszekelőbb a kincstárnak több millió korona többlet kiadását jelentene, eltekintve attól hogy a becsapással igen sok munka és adminisztrációs kiadás is jár.

NAPI HIREK

— Augusztus 9 én játszanak a színészek. Nádas József kitűnően szervezett társulatával augusztus hó 9 én kezdi meg előadásait a Hollósy Kornélia színházban. Az első előadás a „Csokoládékatona“ lesz, a fűvárosi közönség kedvenc operettje. Az előadást bizonyára élénk érdeklődéssel várja a közönség, amely épp egy esztendője méikölözi a színházszórakoztató előadásait.

— Elgázolás a Szegedi-utcában. Súlyos elgázolási baleset történt a reggeli órákban a Szegedi-utcában és a Szt. János tér keresztezésénél Bodri Péterné 35 éves pusztakereszteri lakost elgázolt egy félig megrakott szekér. Igen súlyos sérüléseket szenvedett és az első segélyt a polgári iskolában levő vöröskereszt kórházban Dr. Hubert Mihály nyújtotta. A rendőrség megállapítása szerint Bodri Péterné szerencsétlenségét saját vigyázatlansága okozta.

— A Marosbéli kihalászott hulla. Megirtuk, hogy Henc Sándor 16 éves tanonc vasárnap fűrdés közben a Marosba fullt. Helttestét csak ma sikerült kifogni. A kőszekelőbb hulla természetbe szállították, ahonnan holnap temetik.

— Fekérruhás lányok, kik a főispán fogadtatásánál részt akarnak venni, ebből seándókukat elutazták és szerkesztőségünkben.

Rakay Ferenc

szerep, hogy a kőszekelőbb arankas...
 Horvát...
 okot kapni, egy kőszekelőbb, mint...
 kőszekelőbb lehet...
 kőszekelőbb...

Ablakredőnyök önműködővel

minden utcában kaphatók Fallagi-öngé

Az orosz harc- tér hírei.

Sajóhadiszállásról jelentik: Szereth között dél felé előretörő szövetséges csapatok allig egy napi menetelésnyire vannak a Monasterviska — Buncsán vasuti vonaltól. Régi állásaink Szataniózlautól közvetlen nyugatra ismét a kezeinkben vannak. A sztaniszlau meadacéhoz tartozó orosz front az Erdős-kárpátokban szintén kezd letéroedezni.

Az orosz visszavonulás egyre nagyobb méreteket ölt. A hátráló orosz köteleket a Szereth mentén Tarnopollel délre sem tudtak kemely ellenállást tannoltnai. Julius huszonharmadikán délután csapatainak a Dnyesztertől délre már széles fronton átkeltek a Lukván és elérték a Bistrice melletti régi állásokat. Maliosot elfoglaltuk. A Bistrice Salavinsata vonalat állították. A fel szabadított vidéken az ériási élelmiszer raktáraktól eltekintve, a dus aratást nagy mennyi ségű marha jutott a győztesek kezére. Kelet Galicián győzelemez hadműveleteink hatásá alatt a Kárpátoktól a Dandig terjedő front megingott. A romániai fronton július huszonharmadikán reggel öt órakor pergő tárolás irányult a Rimnicu terkelata ellen.

A marosi furdés veszedelme

A polgármester figyelmeztetése

A Marosban való furdés esidén szokatlannal sok áldozatot szedett. A polgármester helyettese ma a követhető figyelmestelést intést Makó város községséghez:

A folyó évben a Marosban való furdésa szokatlannal sok áldozatot követelt. Ennek oka az, hogy sokan nem törődve a rendőrszuszem figyelmestelésével és a roájuk váró veszéllyel, a szabad folyóba merészkednek, ahol uszni nem tudván, elmarólnak a habokban, mi előtt segítség érkeznék.

A Maros folyó amugy is egyike a legveszélyesebbeknek — eszt óva intek mindenkit — szülöket, tanonietaró iparosokat egyaránt, hogy gyermeküket, tanonietiket felügyelet nélkül ne engedjék a Marosra furdani járni, a község szegét pedig figyelmestetem, hogy maradjon a hatóság által kijelölt veszélytelen helyen, mert a szabad folyóba való furdás még a 16 éveseknél is veszéllyel járhat.

Egyébként pedig Rakosy főkapitány — ki ma az ingyenfurdó helyét is kijelölte — intőkedésére állandóan egy orosz fogoly — ki ottbőről is víst ember — fog mondvívvel és esztakkal a furdó néi fog szolgálatot teljesíteni.

REGÉNY.

Egy világváros rajzelmel.

(1866)

162. fejezet.

A gyermekgyilkos.

As orvosot aszaban kötelesteg-
tadó ember volt a így szolt:

— Magát bakisérjek!

Borán resignálva szolt:

Hat megtehettek! Mégyek is, de mit nyernek vele? Engedjenek inkább, hadd menjek a tengernek!

— No még csak az kellene! Kélték az orvosot. Eppen azt engedheték meg legkevésbé. Nem tudja-e, hogy az ügyilkesek tilos!

— Engedjenek hát szabadon — hiszen nem tettem én, sammit mást, mint hogy azt a szegény el-
kanyt gyermekemet dobtam a vízbe, hogy megmenekedjem a temetés költéségtől. Nagy nyomorban vagyok, még kegyérre sem telik — bizony legjobb volna meghalni.

Ismét sokogásban tört ki. As orvosot aszaban nem engedte magát meglágyítani.

— Nem tehetek réla! magát be kell, hogy kísérjem! Így rendel el a törvény.

(Folyt. köv.)

Urania színház

Szombaton, július 28-án
R. Warwick utolsó fellépte
ellen az évadban.

gárdista

című 4 felvonásos színdarabban.

Vasárnap ezentúl csak egy elő-
adást tartunk. Előadások kezdete
este fél 9 órakor.

A TYUKSZEM FÁJ,

a kitűnő MABALZSAM
3 napi használat után
gyökeresen és fájdalom

nélkül írja ki a tyukszemét, nyomtalanul eltűntet mindennemű bő
keményedést és személynét. A hiba és kősző iratok ezrel bizo-
nyítják a szer kiválósgát. Ára jótállólévellől tőgelyenként 1 ko-
rona 75 fillér, 3 tőgely 4 kor. 50 fill. 6 tőgely 7 korona 50 fillér.

LÁB, KÉZ ÉS HÓNALJ IZZA-

dásnál használja a kitűnő „ITA” hantőport és azon-
nal megszabadul ottól a kellemetlen betegségről.
Egy dohoz ára 1 kor. 75 fill. 3 dohoz 4 kor. 50 f.
Szétküldés naponta. Kapható az egyedüli készítőnél: Dr. Kemény
Miklós, Kassa, postafiók 12. v.

Modern higiénikus szép- ségápolás (kozmetika)

Müller Adelné Makó, Rádai utca 49

Szemlő, májalka, miltosporok,
szőkecses arató maszkok, hirtől
elválasztók, ráncok, bőrgyógy-
ászati arató szimvák, hirtől szor.

világosító szódá aromásítás

Asoktatást a legköltségtőbb, a
legújabb technikán alapuló végzők Dr.
Kemény Adelné professzor meg-
szegte után. A legköltségtőbb arató-
készlet, pulszerek, sző. készlet,
Arató és szőkecses maszkok
költségtőbb. Díszítő készlet hirtől
végzők. Összesen, maklós. Fogal-
dóként 10 fill. este 6 ig

Müller Adelné
Okl. kozmetikus, Rádai utca

Sz. László Párhát-Fürdő

Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes hévíz források természet-
es forrása 42°C, kénes kéfor-
rástól már 300 év óta használat-
ban tartás gyógyhatású kénsavny
eszt, essztálak, náli betegségek
és más kellemes betegségek ellen.
500 holdas tanyárdó közvetlen
a virágos park mellett. — Vil-
lagvilágítás az egész telepen
és az összes szobákban. Nagy-
mészes nyári uszoda 25°C foly-
ton helyes forrásával, uszás
tanítás, napfurdó, masszázs.
Furdóismertető: küld az igna-
gatósgát:

Komizsák Alajos, a furdó birtója.

Eladás fődok a város alatt

Vasárnapon 6 hold,
Gyúzelesben 2 "
Bánomban 1 "
Ertokarhatali lehet:

Iritz Miksanál.

Félix- fürdő

Nagyvárad mellett) 49%
természetes forrás, rosma,
eszt és szian eszt leg-
jobbára javulva. — Uj be-
rendezés, világvilágítás!
Uszoda, hidegvizgyógyfurdó
és napfurdó. Masszázsba-
na usz. szobák szobákban.
Ertokarhatali küld az igna-
gatósgát.

A Makói Összegyűző Egye-
del mint özvevények, (Munyadi
szobák, makói Iszokószobák
építet) ujjonnan megnyit

zálogintőzete

a legmészesetebb kamattól és
ingólagyosabb feltételek mellett
költségtőbb ad
szobákra, arany és eszt
szobákra, értékpapírokra
sorajogokra
és egyéb ingólagyokra.
Tanácsadói esztlye költsé-
gátel folyó esztlye kamattól
és fizetés feltételek mellett
szobákra, vállára és kös-
szobákra.
Hívatos órák d. e. 9—12-ig
l. a 3—5-ig.

Kiadó föld.

A Bilen tőv 4 holdly tanyaföldem
a rajta levő tanyával 3 évesen épít
szobák f. év szobák és 1-1-ig egy
ővre hagyva ad, kiadó.
Ertokarhatali lehet az aléktrósnál az u-
vadász református parókhián.

Berecsky László
református lelkész.

